

UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

CEZA BÖLÜMÜ

ESAS NO : 1981/439

KARAR NO : 1981/576

ÖZET: Sıkıyönetim ilânına neden olan olaylara ilişkin bulunan, 1402 sayılı Yasa'nın değişik 13. maddesinin (a) bendindeki süre dışında işlemekle beraber, (b) bendindeki bağlantı koşulunu içeren suçlara ait davanın Askerî Yargı yerinde görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : K.H.

Sanıklar : Doğu Perinçek, Meriç Özeller

O L A Y : Sanık Meriç Özeller'in sorumlu yönetmenliğini yaptığı, öteki sanık Doğu Perinçek'in kaleme aldığı, Aydınlık Yayınlarından olup Temmuz 1976 tarihinde basılan "Sosyal Emperyalizme ve Revizyonizme Karşı 1970 de Açılan Mücadele" isimli kitapta; yayın yoluyla komünizm propagandası yapıldığı iddiasıyla, eylemlerine uyan Türk Ceza Yasası'nın 142/1-6. ve 173/son. maddelerine göre cezalandırılmaları istemiyle, İstanbul C. Savcılığı'nca Ağır Ceza Mahkemesi'ne kamu davası açılmıştır.

İstanbul 2. Ağır Ceza Mahkemesi, 11.9.1979 gününde, 1977/534-1979/271 sayılı ile; Anayasa Mahkemesi'nin 20.3.1979 günlü, 4/16 sayılı kararına dayanarak görevsizlik kararı vermiştir.

İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı 3 Numaralı Askerî Mahkemesi, 1-23.11.1980 gününde, 1980/411 esas sayı ile; görevli yargı yerinin kaldırılması için 2247 sayılı Yasa'nın 19. maddesi uyarınca Uyuşmazlık Mahkemesi'ne başvuruda bulunmuştur. (Bu başvuru Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Bölümü'nün 1980/809 esasında kayıtlıdır.)

2- 2247 sayılı Yasa'nın 19. maddesi uyarınca yaptığı başvuru üzerine Uyuşmazlık Mahkemesi Kararını beklemedi gerekirken, yasa hükmüne uymayarak ve Uyuşmazlık Mahkemesince bir karar verilmeden 31.12.1980 gününde, 1980/411-262 sayı ile, suçun sıkıyönetim ilânından üç aydan daha önce işlendiği, davaya bakmanın mahkemelerinin görevine girmediği gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiştir.

Böylece, her iki mahkemenin, tarafları, konusu ve sebebi aynı olan davada verdikleri kesinleşen görevsizlik kararları arasında, 2247 sayılı Yasa'nın 14. maddesinde belirlenen olumsuz görev uyuşmazlığı doğmuştur.

İNCELEME VE GEREKÇE: Türk Ulusu adına yargı yetkisini kullanan Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Bölümü, Ahmet H. Boyacıoğlu'nun Başkanlığı'nda, Fethi Özduval, İsmail Oğuz, Şeref Tolungüç, Orhan Erdem, Y. İsmet Ayer ve Hasan Çelikkale'nin katılmaları ile yaptığı, 19.10.1981 günlü toplantıda, geçici raportör Danıştay Tetkik Hâkimi M. İlhan Dinç'in raporu ile dosyadaki belgeler, Cumhuriyet Başsavcılığı'nın Askerî, Askerî Yargıtay Başsavcılığı'nın Adli Yargı yerinin görevli olduğu yolundaki düşünce yazıları okunduktan; toplantıya, Cumhuriyet Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Durmuş Ganioglu ile Askerî Yargıtay

Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Demir Akarsu'nun davada Askeri Yargı yerinin görevli olduğu biçimindeki sözlü açıklamaları dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

Sıkıyönetim Askeri Mahkemesi; 2247 sayılı Yasa'nın 19. maddesine göre görevli yargı yerinin belirtilmesi için Uyuşmazlık Mahkemesi'ne başvuruda bulunmuş, Uyuşmazlık Mahkemesi'nin görevi belli eden kararını beklemeden yasa hükmüne aykırı olarak görevsizlik kararı vermiş ve işten elini çekmiştir. Bu suretle 2247 sayılı Yasa'nın 19. maddesindeki koşullar ve Uyuşmazlık Mahkemesi'nce işin incelenerek görev sorununun karara bağlama olanağı ortadan kalkmış olmasına göre, 2247 sayılı Yasa'nın 14. maddesinde göre oluşan olumsuz görev uyumsuzluğu çözümlenerek, görevli yargı yerinin belirtilmesi gerekmektedir.

Sanıklara atılı suçlar, 26.12.1978 günü İstanbul ilinde ilan edilen sıkıyönetimden üç aydan daha önce işlenmiştir.

Olay kısmında oluş biçimi açıklanan ve sanıklara atılı suçların amacı; cumhuriyeté, vatan ve milletin bütünlüğüne, bölünmezliğine, bağımsızlığına, milli güvenliğini tehlikeye düşüren, temel hak ve özgürlükleri ortadan kaldırmaya zemin hazırlayan olayların fikri ve eylemsel yapısını önceden hazırlamak olduğundan, bu suçların; Milli Güvenlik Konseyi'nin 7 sayılı Kararı'nın 4. maddesi kapsamına girdiği ve sıkıyönetim ilânına neden olan olaylara ilişkin bulunduğu açıktır.

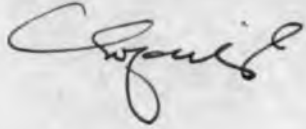
2310 sayılı Yasa'nın ek-1. maddesi, siyasi partilerin her kademe ve yan kuruluşlarının yöneticisi ve üyelerinin işledikleri suçlar yönünden özel hüküm taşımaktadır. Sanıklardan Doğu Perinçek 30.1.1978 günü kurulan TKİP'min, kurulduğu günden beri genel başkanını ise de, atılı suçların işlendiği 1976 yılından böyle bir sıfatı yoktur. Bu nedenle davadaki görev ve yetki sorunu anılan ek madde hükmü ile çözülemez.

Görev sorununun 1402 sayılı Yasa'nın 13. maddesi hükmüne göre incelenmesine gelince; anılan suçlar, bu maddenin (a) bendinde belirlenen süre dışında işlenmiş ise de, Doğu Perinçek ve 4 arkadaşının Türk Ceza Yasası'nın 141/1. maddesine uyan suçlardan sanık buldukları 1980/508 esas sayılı davada, Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı 1 Numaralı Askeri Mahkemesi'nin 3.7.1981 gününde yaptığı başvuru üzerine, Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Bölümünün 17.11.1980 günlü, 1980/265-383 sayılı kararıyla görevli kıldığı sıkıyönetim askeri mahkemesindeki davayla işbu dayanın genel ve ortak amaç içerisinde bağlantılı olması yanında, CMUK.nun 3. maddesi ve 353 sayılı Yasa'nın 13. maddesinde şahsi irtibat durumu da gerçekleştiğinden 1402 sayılı Yasa'nın 13/b maddesi hükmü gereği bu davanın Askeri Yargı yerinde görülmesi-ne karar verilmelidir.

SONUÇ: Anlaşmazlığın, niteliğine göre Askerî Yargı yerinde görülmesi gerektiği-
ne bu nedenle İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı 3 Numaralı Askerî Mahkemesi'nin 31.12.
1980 günlü, 1980/411-262 sayılı görevsizlik kararının kaldırılmasına usuli yönünden
İsmail Oğuz'un karşı oyuyla, esasta oybirliğiyle 19.10.1981 gününde kesin olarak karar
verildi.

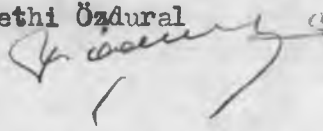
Başkan

Ahmet H. Boyacıoğlu

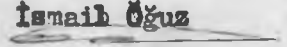
Üye

Fethi Özdemir

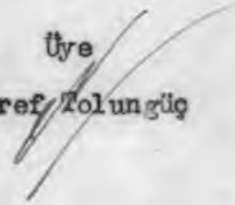
Üye

İsmail Oğuz

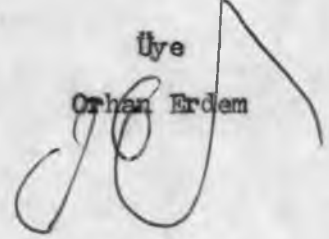
Üye

Şeref Tolungüç

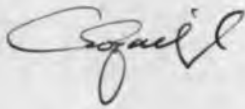
Üye

Orhan Erdem

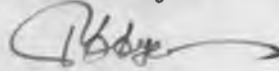
Bu kararın Resmî gazete'de
yayımı uygundur.

Başkan

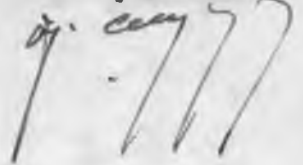
Üye

Y. İsmet Ayer

Üye

Hasan Çelikkale

t/ç

A